

વિદ્યાર્થી પાથેય

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત સંલગ્ન

સ્વાતંત્ર્ય સેનાની, સમાજસેવક અને શિક્ષણ સંવર્ધક

સ્વ. મોહનલાલ મણિલાલ દેસાઈ

જન્મ : ૨૭-૩-૧૯૧૫

અવસાન : ૧૩-૧૧-૧૯૯૯

નિત્ય રોપાયા ભૂમિ મહીં તે આપ છો,
મૂળ કે પાયો સુદૃઢ છે તે આપ છો.
શુષ્કતા ભીનાશ બંને રૂપમાં જે છે તે આપ છો,
ખૂબ રેલાય જે વાત્સલ્ય ભાવે તે આપ છો.
વૃક્ષ સાથે ખૂબ ઘનિષ્ઠ સંબંધ છે,
અમ શીશ પર શીળી છત્રછાયા જે છો તે આપ છો.

: પથદર્શક :

શ્રી દર્શન એ. દેસાઈ - ચેરમેન

વિ.ઉ.કે. ટ્રસ્ટ

: પરામર્શક :

પ્રિ. ડૉ. એફ. એચ. દેસાઈ

: સંકલન :

પ્રા. સી. ડી. કે. પટેલ

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुदेवो महेश्वरः ।
गुरुर्साक्षात् परब्रह्मः तस्मैश्री गुरवे नमः ॥

मातृदेवो भव
पितृदेवो भव
आचार्य देवो भव
अतिथिदेवो भव

ॐ सहनाववतु सहनौभुनक्तु
सह वीर्यं करवावहै तेजस्वीनावधीतमस्तु
मा विद्विषावहै
ॐ शांतिः शांतिः शांतिः

कार्यं ते भगवान् प्रतिनी शरीरणी
श्रेष्ठ प्रार्थना छे .

- श्री माताशु

साम्मनस्य

सं गच्छध्वं सं वदध्वं सं वो मनांसि जानताम् ।
देवाभागं यथा पूर्वे संजनाना उपासते ॥

समानो मंत्रः समितिः समानि ।
समानं मनः सहचित्तमैषाय ॥

समानि व आकुतिः समाना हृदयानि वः ।
समानमस्तु वो मनो यथा व सुसहासति ॥
- ऋग्वेद

तू न थकेगा कभी !
तू न थमेगा कभी !
तू न मुडेगा कभी ! - कर शपथ, कर शपथ, कर शपथ !
अग्निपथ ! अग्निपथ ! अग्निपथ !
यह महान दृश्य है --
चल रहा मनुष्य है
अश्रु - स्वेद - रक्त से लथपथ, लथपथ, लथपथ !
अग्निपथ ! अग्निपथ ! अग्निपथ !

- हरिवंशराय बच्चन

ॐ तत्सत्

- विनोबा भावे

ॐ तत्सत् श्री नारायण तू, पुरुषोत्तम गुरु तू; ...
सिद्ध - भुद्ध तू, स्कंद विनायक, सविता पावक तू.
ब्रह्म भवत तू, यद्व शक्ति तू; ईशु-पिता प्रभु तू; ...
रुद्र - विष्णु तू, रामकृष्ण तू, रहीम ताओ तू.
वासुदेव गौ-विश्वरूप तू, चिदानंद हरि तू; ...
अद्वितीय तू, अकाल निर्भय, आत्म-लिंग शिव तू.

- ⇒ જેનો આત્મબળ પર વિશ્વાસ છે તેની હાર નથી થતી.
- ⇒ કેમકે આત્મબળની પરાકાષ્ઠાનો અર્થ છે મરવાની તૈયારી
- ⇒ આત્માની શક્તિને ઓળખવું - જ આત્મજ્ઞાન છે.
- ⇒ આત્મા તો બેઠાં - બેઠાં દુનિયાને હલાવી શકે છે.

- પાંદુરંગશાસ્ત્રી આઠવલે

કલ્યાણ ભાવના

- ચિત્રભાનુ

મૈત્રીભાવનું પવિત્ર ઝરણું મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે,
શુભ થાઓ આ સકલ વિશ્વનું એવી ભાવના નિત્ય રહે,
પ્રભુ એવી ભાવના નિત્ય રહે.

ગુણથી ભરેલા, ગુણીજન દેખી, હૈયું મારું નૃત્ય કરે,
એ સંતોના ચરણકમલમાં, મુજ જીવનનું અર્ધ્ય રહે.

મૈત્રીભાવનું.....

દીન કૂર ને ધર્મ વિહોણા, દેખી દિલમાં દર્દ રહે,
કરુણા ભીની આંખોમાંથી, અશ્રુનો શુભ સ્ત્રોત વહે.

મૈત્રીભાવનું.....

માર્ગ ભૂલેલા જીવન પથિકને, માર્ગ ચીંધવા ઊભો રહું,
કરે ઉપેક્ષા એ માર્ગની, તો એ સમતા ચિત્ત ધરું.

મૈત્રીભાવનું.....

ચિત્રભાનુની ધર્મ ભાવના, હૈયે સૌ માનવ લાવે,
વેર-ઝેરનાં પાપ તજીને, મંગલ ગીતો એ ગાવે.

મૈત્રીભાવનું.....

- ❖ —
- હૃદયમાં સચ્ચાર્ય હશે તો ચારિત્ર્યમાં સૌંદર્ય હશે;
 - ચારિત્ર્યમાં સૌંદર્ય હશે તો ઘરમાં સંવાદિતા હશે;
 - ઘરમાં સંવાદિતા હશે તો રાષ્ટ્રમાં સુવ્યવસ્થા હશે;
 - રાષ્ટ્રમાં સુવ્યવસ્થા હશે તો વિશ્વમાં શાંતિ હશે.

- કોન્ક્યુશ્યસ

પ્રેમળ જ્યોતિ તારો દાખવી

- નરસિંહરાવ દિવેટીયા

પ્રેમળ જ્યોતિ તારો દાખવી

મુજ જીવન-પંથ ઉજાળ.

ધ્રુવ...

- દૂર પડ્યો નિજ ધામથી હું, ને ઘેરે ઘન અંધાર,
માર્ગ સૂઝે નવ ઘોર રજનીમાં, નિજ શિશુને સંભાળ,
મારો જીવન પંથ ઉજાળ. (૧)
- ડગમગતો પગ રાખ તું સ્થિર મુજ દૂર નજર છો ન જાય,
દૂર માર્ગ જોવા લોભ લગીર ન, એક ડગલું બસ થાય,
મારે એક ડગલું બસ થાય. (૨)
- આજ લગી રહ્યો ગર્વમાં હું, ને માગી મદદ ન લગાર,
આપ-બળે માર્ગ જોઈને ચાલવા, હામ ધરી મૂઠ બાળ,
હવે માગું તુજ આધાર. (૩)
- ભભકભર્યા તેજથી હું લોભાયો, ને ભય છતાં ધર્યો ગર્વ,
વીત્યાં વર્ષો ને લોપ સ્મરણથી, સ્ખલન થયાં જે સર્વ,
મારે આજ થકી નવું પર્વ. (૪)
- તાર પ્રભાવે નિભાવ્યો મને, પ્રભુ આજ લગી પ્રેમભેર,
નિશ્ચે મને તે સ્થિર પગલેથી, ચલવી પહોંચાડશે ઘેર,
દાખવી પ્રેમળ જ્યોતિની સેર. (૫)
- કર્દમભૂમિ કળણભરેલી, ને ગિરિવર કેરી કરાડ,
ધસમસતા જળ કેરા પ્રવાહો, સર્વ વટાવી કૃપાળ,
મને પહોંચાડશે નિજ દ્વાર. (૬)
- રજની જશે ને પ્રભાત ઊજળશે, ને સ્મિત કરશે પ્રેમાળ,
દિવ્યગણોનાં વદન મનોહર, મારે હૃદયે વસ્યાં ચિરકાળ,
જે મેં ખોયાં હતાં ક્ષણ વાર. (૭)

प्रभुजी ! तुम चंदन हम पानी

- रैदास

प्रभुजी ! तुम चंदन हम पानी ।

जाकी अंग अंग बास समानी ॥ ध्रुव ॥

प्रभुजी तुम धन बन, हम मोरा ।

जैसे चितवत चंद चकोरा ॥ १ ॥

प्रभुजी, तुम दीपक, हम बाती ।

जाकी जोति बरै दिन राती ॥ २ ॥

प्रभुजी, तुम मोती, हम धागा ।

जैसे सोनहि मिलत सुहागा ॥ ३ ॥

प्रभुजी, तुम स्वामी, हम दासा ।

अैसी भक्ति करे रैदासा ॥ ४ ॥

The true source of our national power is
our power of intellect of our wealth,
our wealth of ideas - of our resources,
our resources of human skill and energy.

- लुमअर्ग अेय. ६म्ही

મારું જીવન અંજલિ થાજો

- કરસનદાસ માણેક

મારું જીવન અંજલિ થાજો! (૨),
ભૂખ્યા કાજે ભોજન બનજો, તરસ્યાનું જળ થાજો,
દીન-દુઃખિયાના આંસુ લો'તાં, અંતર કદી ન ધરાજો!

મારું જીવન અંજલિ થાજો...

સતની કાંટાળી કેડી પર, પુષ્પ બની પથરાજો;
ઝેર જગતનાં જીરવી જીરવી, અમૃત ઉરનાં પાજો!

મારું જીવન અંજલિ થાજો...

વણથાક્યાં ચરણો મારાં નિત, તારી સમીપે ધાજો,
હૈયાના પ્રત્યેક સ્પંદને તારું નામ રટાજો!

મારું જીવન અંજલિ થાજો...

વમળોની વચ્ચે નેચા મુજ, હાલકલોલક થાજો,
શ્રદ્ધા કેરો દીપક મારો, ના કદીયે ઓલવજો,

મારું જીવન અંજલિ થાજો...

માનવતાનું બીજું નામ પ્રેમ છે.

પ્રાણીમાત્ર સાથે પ્રેમ કરવામાં જ સાચી સફળતા છે.

- ગૌતમબુદ્ધ

વૈષ્ણવ જન તો તેને કહીએ

- નરસિંહ મહેતા

વૈષ્ણવ જન તો તેને કહીએ, જે પીડ પરાઈ જાણે રે ;
પરદુઃખે ઉપકાર કરે તોયે, મન અભિમાન ન આણે રે.
..... (ટેક)

સકળ લોકમાં સહુને વંદે, નિંદા ન કરે કેની રે ;
વાચ કાછ મન નિશ્ચલ રાખે, ધન ધન જનની તેની રે.
..... વૈષ્ણવ.

સમદૃષ્ટિ ને તૃષ્ણા ત્યાગી, પરસ્ત્રી જેને માત રે ;
જિલ્વા થકી અસત્ય ન બોલે, પર-ધન નવ ઝાલે હાથ રે.
..... વૈષ્ણવ.

મોહ માયા વ્યાપે નહીં જેને, દટ વૈરાગ્ય જેના મનમાં રે ;
રામ નામ શું તાળી લાગી, સકળ તીરથ તેના તનમાં રે.
..... વૈષ્ણવ.

વણલોભી ને કપટ રહિત છે, કામ ક્રોધ નિવાર્યાં રે ;
ભણે 'નરસૈયો' તેનું દર્શન કરતાં, કુળ ઈકોતેર તાર્યાં રે
..... વૈષ્ણવ

પ્રજહાતિ યદાકામાન્ સર્વાન્ પાર્થ ! મનોગતાન્ ।
આત્મન્યૈવાત્મના તુષ્ટઃ સ્થિતપ્રજ્ઞસ્તદોચ્યતે ॥

- ગીતા

ગુર્જરીના ગૃહકુંજે અમારું

- સુન્દરમ્

ગુર્જરીના ગૃહકુંજે અમારું જીવનગૂંજે ॥ ધ્રુ ॥

આંખ અમારી ખૂલી અહીં પહેલી
પગલી પડી અહીં પહેલી
અહીં અમારા યૌવન કેરી
વાદળીઓ વરસેલી ॥૧॥

અમે ભમ્યા અહીંના ખેતરમાં,
ડુંગરમાં, કોતરમાં
નદીઓમાં નાહ્યા આળોટ્યા
કુદરત પાનેતરમાં ॥૨॥

અહીં અમારાં તનધન અર્પ્યાં
પૌરુષ પ્રાણ સમર્પ્યાં
વિશ્વવાડીને સુફલિત કરવા
નસનસથી રસ અર્પ્યાં

All Power is within ypu;
you can do anything and everything

- Swami Vivekanand

ચલે સાધના

અવિરત ચલતી રહે સાધના
ચલે સાધના... ચલે સાધના...

અવિરત ચલતી...

પૂત ધ્યેય પાવન હૈ સાધન
ધ્યેય ઈષ્ટ અપના મનભાવન
શતદલ સે પ્રિય ઈષ્ટદેવ કી...
પ્રતિદિન હોતી રહે અર્ચના...

ચલે સાધના ...

કરતે જાયેં નવયુગ સર્જન
જનજન મેં ભર દેં નવજીવન
ધરતી કો નંદનવન કર દેં...
પૂરી હોગી તબી સાધના

ચલે સાધના ...

અવિરત ચલતી રહે સાધના
ચલે સાધના... ચલે સાધના...

Be Gentle With Yourself
You're Doing The Best You Can.
Breathe...
And Be Grateful For
Small Blessings.

- Gandhiji

સંતાન સૌ તમારાં

- કાન્ત

ઓ હિંદ ! દેવભૂમિ ! સંતાન સૌ તમારાં,
કરીએ મળીને વંદન ! સ્વીકારજો અમારાં.
હિંદુ અને મુસલમિન વિશ્વાસી પારસી જિન-
દેવી ! સમાન રીતે સંતાન સૌ તમારા. !
પોષો તમે સહુને શુભ ખાનદાન બક્ષી;
સેવા કરે બને તે, સંતાન સૌ તમારાં !
રોગી અને નિરોગી, નિર્ધન અને તવંગર,
જ્ઞાની અને નિરક્ષર: સંતાન સૌ તમારા !
વાલ્મીકિ, વ્યાસ, નાનક, મીરાં, કબીર, તુલસી.
અકબર, શિવાજી, માતા ! સંતાન સૌ તમારાં !
સૌની સમાન માતા, સૌએ સમાન તેથી;
ના ઉચ્ચ, નીચ કોઈ, સંતાન સૌ તમારાં !
ચાહો બધાં પરસ્પર, સાહો બધાં પરસ્પર !
એ પ્રાર્થના કરે આ, સંતાન સૌ તમારા !

જેના આત્મામાં રામ છે એને આરામ છે.

વંદે માતરમ્

- બંકિમચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાય

વંદે માતરમ્ !

સુજલાં સુફલાં મલયજ શીતલામ્ !

શસ્ય શ્યામલાં માતરમ્ ! વંદે ...

શુભ્ર જ્યોત્સનાં પુલકિત યામિનીમ્ !

કુલ્લ કુસુમિત દ્રુમદલ શોભિનીમ્ !

સુહાસિની સુમધુર ભાષિણીમ્ !

સુખદાં વરદાં માતરમ્ ! વંદે ...

સપ્ત કોટિ કંઠ કલકલ નિનાદ કરાલે,

દ્વિસપ્તકોટિશબુજૈદ્યુત ખર - કરવાલે,

કે બોલે મા ! તુમિ અબલે ? અબલા કેન મા એત બલે !

બહુબલ ધારિણી નમામિ તારિણીમ્

રિપુદલ વારિણી માતરમ્ !! વંદે ...

શિક્ષણ એ આજીવિકાના સાધન તરીકે હોય તો કલા છે.

અને જીવન વિકાસ માટે હોય તો વિદ્યા છે.

- ગૌતમબુદ્ધ

सरस्वतीने समर्पित (महाविद्यालय गीत.)

हंडकवन केरी वनराजु शीत

निर्मल निनादित कावेरी पट वंदित.

तट पर स्थित अम विद्यालय ललित.

सरस्वतीने समर्पित अमाहुं आ गीत.

अेकलव्य शा आदिवासी वंचित पिपासित

ज्ञान तणी गंगा वढे अपदिमित.

चैतन्यमयी विद्यानूपुर रणकती पुलकित,

विकासमंत्र अमारो “जनजननुंजुवन संगीत.”

सरस्वतीने समर्पित अमाहुं आ गीत.

तारा अमारा ध्रुव प्रह्लाद समा प्रकाशित,

उज्ज्वल चित्त अमय उन्नत अमित.

डिडांगणे अशीम रत उत्साहित,

नवपल्लवित शमरां अगणित इलित.

सरस्वतीने समर्पित अमाहुं आ गीत.

चीपल थी कमल मनोरम यात्रा लाभान्वित

अत्र मुक ज्ञानयज्ञ सुरमित प्रज्वलित.

कलाकौशलय समसूत्र नित नित नवनीत,

कुलनाथिका रचित “विमल” गीत - संगीत.

सरस्वतीने समर्पित अमाहुं आ गीत.

